

OSTŘE SLEDOVANÉ VLAKY – BOHUMIL HRABAL (*1914 †1997)

<u>Téma a motiv:</u>	Přechod z naivního, přecitlivělého chlapce v muže; hrdinství, intimní stránka, pokus o sebevraždu, okupace, erotické momenty, osobní trauma
<u>Časoprostor:</u>	protektorát Čechy a Morava, konec 2. světové války, malé nádraží
<u>Kompoziční výstavba:</u>	jednotlivé události jsou přerušovány krátkými retrospeklemi hlavního hrdiny, 6 kapitol
<u>Literární druh a žánr:</u>	druh: epika – žánr: novela
<u>Vypravěč:</u>	Ich-forma, retrospektiva
<u>Postavy:</u>	Miloš Hrma – 22 letý výpravčí, mladý, nezkušený, citlivý, lítostivý, naivní, obdivuje hubičku za jeho nesmělost, ale zároveň si tak prohlubuje své trauma, po dočkání se 1. sexuální zkušenosti paradoxně brzy poté umírá při sabotážní akci, přesto byl ale se svým osudem smířený, vyrovnaný Výpravčí Hubička – zkušený sukničkář a záletník Pan přednosta – vášnivý chovatel holubů, touží po povýšení, ale uniforma znečištěna od holubího trusu mu to znemožní Viktoria Freie – tajemná, atraktivní, připraví Miloše o panictví, iniciuje v něm zrození muže, symbol vítězství Máša – Milošova dívka, která je v partnerském vztahu aktivnější, průvodčí
<u>Typy promluv:</u>	přímá řeč
<u>Jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku:</u>	spisovný jazyk, spíše humorná forma projevu, někdy až napjatá situace, trefný někdy až drsný, kontrast, vulgarismy, německé věty, hovorový jazyk, opakující se slova
<u>Tropy a figury a jejich funkce ve výňatku:</u>	metafora (zvadlé lilium), přirovnání, kontrasty, paradoxní situace, odborné výrazy
<u>Kontext autorovy tvorby:</u>	

Český prozaik, jeden z nejvýznamnějších a nejosobitějších spisovatelů druhé poloviny 20. století. Stal se nejprekládanějším českým autorem 20. století. **Přeložený do více než 20 světových jazyků.**

- Narodil se v Židenicích (dnes součást Brna).
- Přestože na gymnáziu v primě propadl, zvládl úspěšně složit maturitní zkoušku, a nakonec vystudoval i právnickou fakultu na UK, navštěvoval bokem ale i přednášky z dějin literatury.
- Od 60. let se začal věnovat profesionálně literatuře, do té doby ale vystřídal spoustu zaměstnání (železniční dělník v Kostomlatech, pojišťovací agent, obchodní cestující, brigádník v kladenských ocelárnách)
- V dětství si pořád ubližoval, ale to spíše z důvodu, že mu to přinášelo slast a bavilo ho to. Velkou roli v jeho životě hrál strýc Pepin, kterého často vyobrazuje = pábítel.
- Nějakou dobu pobýval i v Praze a zemřel při krmení holubů, kdy vypadl z nemocničního okna. Udává se náhoda, ale nejspíš smrt plánoval, jelikož se u něj často objevoval motiv 5. patra a on sám z pátého vypadl. Pravděpodobně si chtěl zkrátit utrpení.
- **Vytvořil pojem pábítel** = prostý člověk, ničím nezajímavý hrdina, jsou zaslepeni svou činností, naplnění obdivem ke skutečnosti, lidé posedlí vyprávěním – pábení = zvláštní druh vyprávění s fantazijní a poetickou složkou
- Většina próz nemá souvislý text, využívá kontrastu a erotických motivů, černého humoru, zajímá se o lidi z periferie.

Dílo:

Slavnosti sněženek,

Obsluhoval jsem anglického krále – vrchol Hrabalovy tvorby

Česká literatura po roce 1945

- Zpočátku vznik oslavných básní na oslavu osvoboditelů a politické čistky (1945 -1948)
- V 50. letech probíhaly politické procesy a popravy (M. Horáková) a došlo k zákazům v oblasti tisku, objevuje se schematismus v literatuře – hl. hrdina proletář, který nad vším zvítězí
- Na některé spisovatele byl vyvíjen psychický tlak – emigrace
- 1968 – Pražské jaro, období normalizace – Ludvík Vaculík (Dva tisíce slov) – vyjádření k situaci
- Období ovlivnila rovněž Varšavská smlouva, charta 77

Česká literatura se dělila na 3 kategorie:

oficiální - O. Pavel, B. Hrabal, L. Fuks

samizdatová – sami si je vydávali, vycházela u nás, edice Petlice - L. Vaculík

exilová **Sixty-Eight Publishers** - J. Škvorecký (Zbabělci)

Obsah: (ukázka ze závěru)

Mládenec Miloš Hrna pracující na železniční stanici je zamilován do průvodčí Máši. Po jeho sexuálním nezdaru (nedojde k erekci – nepostaví se mu) se však pokusí o sebevraždu (podřeže si žíly) naštěstí je ale zachráněn. Jeho stanicí projíždějí ostře sledované vlaky plné vojáků a zásob převážených na frontu. Jednou Miloš vede jednu službu za pana Hubičku, který si mezitím užívá s telegrafickou Zdeničkou a na její zadnici otiskne razítko. Během vykonávání své služby Hrna jednou narazí ve skladu na přednostovu manželku, kterou žádá, aby mu pomohla získat erotickou zkušenost. Miloš se nakonec seznamuje s partyzánkou Viktorií a zažije s ní svůj první sexuální zážitek. Cítí se konečně jako muž a k tomu i sebevědomě, takže se sám chce zúčastnit akce vedené ke zničení jednoho ostře sledovaného vlaku. Použije municí, kterou dovezla Viktorie a z návěstidla semaforu ji shodí. Při této akci se navzájem zabíjí s německým vojákem.